

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta/diplomantky:	Jakub Nosek
Téma práce:	Právní postavení a činnost České národní banky
Rozsah práce:	234 897 znaků (tj. cca 130 normostran) vlastního autorského textu
Datum odevzdání práce:	26. 07. 2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant svou práci věnoval tématu postavení a činnosti České národní banky (ČNB). Takto formulované téma zajisté není nové, ale vzhledem ke stále se vyvíjející regulaci v oblasti finančního trhu, v němž hraje ČNB důležitou úlohu, jakož i nově přibývajícím úkolům ČNB (diplomantem zachyceným zejména v části čtvrté předložené diplomové práce, věnující se roli ČNB v oblasti udržitelného financování), se jedná o téma nepostrádající ani v současné době na aktuálnosti. Jedná se ovšem o téma formulované značně široce, což představuje pro diplomanta určitou výzvu, jak toto téma uchopit a na co se v rámci takového tématu zaměřit.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Diplomantem zvolené téma je tématem, které vedle samotného práva finančního zasahuje do několika dalších právních odvětví (včetně např. práva ústavního) a má výrazný přesah zejména do práva evropského. K odpovědnému zpracování tohoto tématu je zapotřebí obeznámenost s celou řadou právních institutů, ale též ekonomických poznatků z oboru finanční vědy, jakož i solidní teoretická příprava a povědomost o aplikační praxi. To vše diplomant do jisté míry osvědčuje. Z použitých metod dominuje v předložené práci metoda deskriptivní, diplomantem v úvodu práce slibované metody ostatní (analýza, komparace) jsou přítomny v předložené diplomové práci jen okrajově.

3. Formální a systematické členění práce

Z formálního hlediska se diplomová práce skládá – vedle obligatorních formálních částí (čestné prohlášení, obsah, seznam zkratk, seznam použitých zdrojů, přehledy klíčových slov a abstrakty v češtině a angličtině) – ze čtyř hlavních kapitol či částí, dále dělených na menší úseky dvou úrovní. Jednotlivé hlavní kapitoly předložené práce diplomant označil takto: 1) Právní postavení a činnost České národní banky, 2) Hlavní role České národní banky, 3) Výkon dohledu a postavení ČNB na unijní úrovni a 4) Role České národní banky v oblasti udržitelného financování. Označení první kapitoly stejným názvem jako je název celé diplomové práce není šťastným řešením. Stejně tak posun těžiště předložené práce k tématu udržitelného financování (toto téma zabírá 26 běžných stran, tedy celou jednu třetinu textu předložené práce) bez náležitého odrazu v názvu celé práce není dobrým nápadem. S uvedenými výhradami lze členění předložené práce i její logickou strukturu považovat za vyhovující, jelikož představují jeden z možných přístupů (byť nikoli nezbytně ten optimální) ke zpracování zvoleného tématu.

4. Vyjádření k práci

Po obsahové stránce je předložená diplomová práce vcelku přijatelným dílem, které však kvalitou zpracování a hloubkou ponoru diplomanta do zkoumané problematiky nevybočuje z průměru. Předložená diplomová práce podává shrnutí části problematiky dotýkající se České národní banky a jako taková představuje dílo spíše přehledového a popisného

charakteru, v němž v zásadě absentuje identifikace a analýza zjištěných právních problémů. Diplomant si sice v úvodu práce chvályhodně vytýčil vědecké hypotézy práce, avšak dále se jim v práci nijak cíleně nevěnuje a selhává rovněž při jejich odůvodněném potvrzení nebo vyvrácení. Jako příklad střelby „mimo terč“ lze uvést diplomantem stanovenou hypotézu o efektivních nástrojích ČNB pro výkon dohledu v kontextu s diplomantem uváděnými nástroji měnové politiky, kterými ČNB vůbec nedisponuje.

Po formální stránce je předložená diplomová práce přijatelná, byť nikoli bezchybná, když se diplomant v míře nikoliv přehlednutelné dopouští gramatických omylů a jazykových a stylistických pochybení (příklady viz níže).

Celkově lze předloženou diplomovou práci hodnotit v zásadě kladně jako splňující požadavky kladené na kvalifikační práce daného typu.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíle obvykle sledované u tohoto typu kvalifikačních prací předložená diplomová práce dostatečnou měrou splňuje. Vlastní cíle vytýčené diplomantem v úvodu práce, vyjádřené zejména třemi formulovanými hypotézami, předložená práce splňuje jen malou měrou.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	<p>Diplomant samostatně identifikoval vybrané relevantní aspekty a problémy, jakož i prameny dotýkající se zvoleného tématu diplomové práce. S poněkud menší, avšak stále ještě přijatelnou mírou samostatnosti vybranou tematiku také zpracoval. V práci jsou jen v malém rozsahu přítomny diplomantovy vlastní závěry a hodnocení.</p> <p>Protokol o vyhodnocení podobnosti závěrečné práce v systému Theses.cz vykázal podobnost s větším počtem (154) jiných dokumentů, přičemž u žádného z nich není vyšší než 2 % a celková míra podobnosti dosahuje 26 %. Při bližším namátkovém zkoumání lze konstatovat, že podobnost je u přezkoumaných materiálů identifikovaných protokolem většinou dána jen názvy a výňatky z textů v práci použitých nebo odkazovaných právních předpisů, případně též standardizovanou hlavičkou a obligatorními formálními částmi diplomových prací. Uvedenou míru podobnosti nelze považovat za závadu předložené diplomové práce a lze ji akceptovat.</p> <p>Rovněž z kontroly textu v systému Turnitin, který vykázal nejvyšší míru podobnosti s jiným textem na úrovni 4 % a celkovou míru podobnosti 25 %, nevyplývá žádná relevantní pochybnost o diplomantově korektnosti při vypracování předložené diplomové práce.</p>
Logická stavba práce	Diplomová práce je z hlediska systematického přijatelně a logicky členěna s určitou výhradou k naddimenzované čtvrté kapitole a k názvu první kapitoly (viz výše).

Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Diplomant pracoval s dostatečně reprezentativním okruhem literatury, v němž jsou hojně zastoupeny zdroje internetové a též zdroje zahraniční a cizojazyčné. Na použité prameny diplomant odkazuje ve více než dostatečně dimenzovaném poznámkovém aparátu své práce. Jeho citace jsou většinou korektní a v souladu s citační normou, s občasnou odchylkou představovanou např. citacemi důvodových zpráv k zákonům (není uveden zdroj, kde lze důvodovou zprávu nalézt) nebo nedostatečnou identifikací zdroje v odkazech 87 a 88 na str. 47.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy zkoumaných problémů v předložené diplomové práci je malá, pokud vůbec je analýza problému přítomna.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava předložené práce je dobrá. V práci nejsou obsaženy žádné grafy ani tabulky.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň předložené práce je přijatelná. Diplomant se však v míře nikoliv přehlednutelné dopouští gramatických omylů a jazykových a stylistických pochybení (např. na str. 1, 3, 5, 15, 18, 34 a dalších). Nejčastějším diplomantovým prohřeškem je chybná shoda v rodě u podstatných jmen v množném čísle středního rodu („tyto pravidla“ na str. 15), což je poměrně častý jev v obecné hovorové češtině, který však není tolerovatelný v písemném jazykovém projevu odborném.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

- K textu na str. 3:
Mohl by diplomant v rámci právní charakteristiky ČNB jako právnické osoby upřesnit, o jakou formu právnické osoby se jedná? Je ČNB státním podnikem? Nebo státní příspěvkovou organizací? Nebo jinou státní organizací, jako např. Správa železnic?
- K textu na str. 3-4:
Diplomant uvádí, že „je ČNB vyčleněna z moci státního aparátu“. Mohl by tuto svou tezi obhájit? Znamená to, že se na ČNB nevztahuje pravomoc a působnost českých soudů? Nebo Policie České republiky? Nebo krajských hygienických stanic či inspektorátů práce? Co vlastně diplomant rozumí pojmem „státní aparát“?
- K textu na str. 15:
Diplomant hovoří o pravidlech likvidity, kterými centrální banka stanoví závazný poměr mezi aktivy a pasivy komerčních bank. Mohl by uvést, jaký závazný poměr a jakým právním aktem Česká národní banka takto stanovila?
- K textu na str. 16:
Diplomant hovoří o přímém nástroji měnové politiky v podobě úvěrových kontingentů. Mohl by uvést příklad, kdy ČNB tohoto nástroje použila a nalézt v zákonné úpravě zmocnění k použití tohoto nástroje?

- K textu na str. 17:
Diplomant uvádí: „Po dobu stanovenou pro výměnu bankovek nebo mincí jsou tyto peníze již neplatné, ale daný subjekt si je stále může ponechat.“ Znamená to, že po uplynutí této doby si již nikdo (osoby fyzické, právnické) nesmí neplatné bankovky a mince ponechat? Existuje povinnost jejich odevzdání?
- K textu na str. 18:
Diplomant hovoří o nuceném oběhu peněz v bankovním systému. Znamená to, že mimo bankovní systém, tedy např. v platebním styku fyzických osob se nucený oběh bankovek a mincí neuplatňuje?
- K textu na str. 19:
Jaký vidí diplomant rozdíl mezi bezhotovostními penězi a elektronickými penězi? Nebo mezi nimi žádný rozdíl není?
- K textu na str. 19:
Mohl by diplomant blíže osvětlit jím použitý termín „státní bankovky a mince“?
- K textu na str. 20:
Diplomant uvádí, že ČNB je „oprávněna v rámci devizové činnosti primárně regulovat devizové rezervy, platební bilance, operace se zlatem a úvěry v zahraničních měnách.“ Mohl by upřesnit, jak ČNB tyto vztahy reguluje a jakým právním nástrojem?
- K textu na str. 31:
Mohl by diplomant vnést více pořádku do označení jím uvedených subjektů v předposledním odstavci? Jaký je plný název Basilejského výboru a co označuje zkratka BIS?
- K textu na str. 78:
Diplomant nepatřičně zužuje širší okruh poskytovatelů platebních služeb jen na platební instituce.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Diplomovou práci navrhuji hodnotit klasifikačním stupněm „ dobře “.

V Praze dne 20. 8. 2024

JUDr. Petr Kotáb, Ph.D.
oponent diplomové práce